

ZVEZA DRUŠTEV VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE

Hacquetova 4 , 1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 60, fax: 01 300 69 61

<http://www.zdvis.si>, e-mail: zdvis@siol.net

Po opravljeni razpravi je skupščina Zveze društev vojnih invalidov Slovenije na

29. redni seji dne 28. 3. 2023 sprejela

PROGRAMSKE USMERITVE ZA DELOVANJE ZVEZE DRUŠTEV VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE ZA OBDOBJE 2023–2027

Poslanstvo Zveze društev vojnih invalidov Slovenije je vsestranska skrb za vojaške vojne in vojaške mirnodobne invalide in družinske člane po zakonu o vojnih invalidih, da živijo človeka vredno življenje.

I.

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije (v nadaljevanju ZDVIS ali Zveza) in društva vojnih invalidov (v nadaljevanju DVI ali društva) so prostovoljna, interesna, nepridobitna in nestrankarska združenja, ki združujejo vojaške vojne invalide, vojaške mirnodobne invalide in družinske člane po Zakonu o vojnih invalidih. V članstvo pa društva sprejemajo tudi druge invalide in druge fizične osebe, ki na različne načine podpirajo delovanje društva ter pomagajo vojnim invalidom pri premagovanju vsakodnevnih težav.

Zveza deluje v javnem interesu na področju vojnih invalidov in vojnih veteranov. Namen delovanja je, da ugotavlja, zagovarja in zadovoljuje posebne potrebe vojnih invalidov ter zastopa njihove interese.

ZDVIS in društva vojnih invalidov imajo status invalidske organizacije, Zveza pa tudi status reprezentativne invalidske organizacije za vojaške vojne invalide in vojaške mirnodobne invalide, ki deluje skladno z določili Zakona o društvih, Zakona o invalidskih organizacijah in Zakona o vojnih invalidih. Zveza in društva vojnih invalidov imajo tudi status nevladne organizacij v javnem interesu po Zakonu o nevladnih organizacijah.

Zveza je polnopravna članica Svetovne federacije veteranov, Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, Socialne zbornice Slovenije in Koordinacije domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije. V vseh organizacijah Zveza aktivno sodeluje tako na skupni ravni kot z vsako organizacijo posebej.

Zveza sodeluje oz. bo sodelovala tudi z organizacijami vojaških invalidov sosednjih in drugih držav (Madžarske, Hrvaške, Italije (Furlanija Julijska krajina), Srbije in Črne gore.

V zamejstvu pa Zveza in društva neposredno sodelujejo z Zvezo vojnih invalidov NOV Trst in Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega boja na avstrijskem Koroškem.

Delovanje Zveze in izvajanje programov temelji na tradiciji v skrbi za vojne invalide in družinske člane po zakonu o vojnih invalidih, ki so jih združenja vojnih invalidov izvajala v vsej svoji preteklosti od združenj vojnih invalidov v Avstro-Ogrski, med obema svetovnima vojnima in še posebno po drugi svetovni vojni z ustanovitvijo Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije leta 1945.

Delovanje Zveze temelji na načelih mednarodne konvencije o pravicah invalidov, nacionalnega programa na področju socialnega varstva in državne strategije invalidskega varstva ter s spoštovanjem načela **»Nič o invalidih brez invalidov.«**

Dejavnost ZDVIS temelji tudi na določitih Ustave Republike Slovenije, na priporočilih mednarodnih konferenc o zakonodaji Svetovne federacije veteranov za varstvo in posebno zaščito vojnih veteranov ter žrtev vojne - posebno na priporočilih, ki govorijo o varstvu vojnih invalidov.

Delovanje Zveze in društev vojnih invalidov temelji na domoljubju, na tradiciji slovenskega uporništvu in borbe za narodov obstoj, za svobodo, samostojnost in neodvisnost Slovenije zlasti na tradicijah bojev za severno mejo 1918–1919, narodnoosvobodilnem boju Slovenije 1941–45 in obrambe samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije v letu 1991.

ZDVIS v svojem delovanju izhaja iz dejstva, da so vojni invalidi žrtve vojne in vojnega nasilja, da je za invalidnost pripadnikov oboroženih sil, ki je posledica poškodb, dobljenih v vojni ali v pripravah na vojno, odgovorna država in da je država tudi dolžna zagotoviti posebno skrb in varstvo vojnih invalidov ter jim nadomestiti škodo, ki so jo utrpeli, in jim zagotoviti pogoje za človeka vredno življenje skladno z deklariranimi človekovimi pravicami in pravicami invalidov ter z načeli izenačevanja možnosti invalidov. **Stališče ZDVIS je, da prejemki vojnih invalidov po zakonu o vojnih invalidih ni socialna pomoč, temveč invalidnina.** Posebno skrb bo zveza namenila vojaškim vojnim invalidom narodnoosvobodilnega boja 1941 – 1945, ker so stari preko 90 let.

Glede na to, da društva združujejo vojne invalide in družinske člane, ki so neposredno ali posredno žrtve vojne, se Zveza zavzema za mir v svetu in za reševanje sporov v mednarodnih odnosih z miroljubnimi sredstvi. **Moto njenega delovanja je »Nikoli več vojne«**, zato podpira prizadevanja države in civilne družbe za ohranitev in zagotovitev miru v svetu.

Pri uresničevanju programskih usmeritev in temeljnih nalog ZDVIS in društva vojnih invalidov sodelujejo s sorodnimi domoljubnimi in veteranskimi organizacijami, združenji žrtev vojnega nasilja ter invalidskimi in humanitarnimi organizacijami. Zveza in društva vojnih invalidov sodelujejo tudi s Centri za socialno delo.

Kot soustanoviteljica Ustanove Franca Rozmana Staneta skrbi za izvajanje njenega poslanstva.

ZDVIS si bo v svoji dejavnosti prizadevala za spoštovanje zgodovinskih vrednot, ki so vgrajene tudi v temelje njenega delovanja. V svojem delovanju in aktivnostih bo poudarjala in

gojila pozitiven odnos do tovarištva, domoljubja, svobode, neodvisnosti, samozavesti, človekoljubja, solidarnosti, državotvornosti, narodne enotnosti in nacionalnega ponosa.

Pri uresničevanju programskih nalog in v skrbi za vojaške invalide in družinske člane Zveza sodeluje z državnimi organi, ministrstvom, ki pokriva področje vojnih invalidov, državnim zborom, še posebno s komisijo za delo, družino, socialne zadeve in invalide, državnim svetom ter drugimi državnimi organi.

Temeljni cilji in naloge ZDVIS, ki izhajajo iz namena ustanovitve Zveze, so zapisani v statutu ZDVIS in so trajnega pomena. ZDVIS bo tudi v mandatnem obdobju 2023–2027 delovala skladno s temeljnimi cilji, zapisanimi v statutu, ter poslanstvom Zveze, ki si jih je zadala ob ustanovitvi in jih je v več kot dvajsetih letih svojega delovanja dopolnjevala.

Zveza bo v mandatnem obdobju 2023–2027 namenila posebno delovanje na naslednjih področjih:

1. NA PODROČJU UVELJAVLJANJA IN ZAGOTAVLJANJA PRAVIC VOJNIH INVALIDOV IN DRUŽINSKIH ČLANOV

1. Zveza si bo zavzemala za ohranitev pravic, ki jih vojnim invalidom in družinskim članom zagotavlja zakon o vojnih invalidih, Ustava Republike Slovenije, zakon o posebnih pravicah žrtev vojne za Slovenijo, zakon o vojnih veteranih, zakon o žrtvah vojnega nasilja in drugi zakoni, ki se tičejo vojnih invalidov in družinskih članov.

2. ZDVIS bo sodelovala pri pripravi pobude za uveljavljanje odškodninskih pravic vojaškim mirnodobnim invalidom.

3. Zveza bo nadaljevala z dajanjem pobud za spremembo in dopolnitev zakonodaje, ki se tičejo vojnih invalidov tako, da se izboljša položaj vojnim invalidom in drugim članom po zakonu o vojnih invalidih.

4. Zveza si bo prizadevala, da poklicni vojaki ob poškodbi ali bolezni pridobijo status vojnega invalida po zakonu o vojnih invalidih.

2. NA PODROČJU IZVAJANJA PROGRAMOV

1. Izvajanje posebnih socialnih in drugih programov ter storitev za vojne invalide in družinske člane je namenjeno ohranjanju zdravja, integraciji in ohranjanju socialnih stikov med invalidi in člani društev, veteranskih srečanj, ohranjanju psihofizične kondicije z rekreacijo, informiranosti in usposabljanju funkcionarjev in prostovoljcev za delo z vojnimi invalidi. Nameni in cilji programa so tudi, da se omogoči vključitev čim večjemu številu vojnih invalidov in družinskih članov.

2. Zveza se prijavlja na javne razpise za sofinanciranje programov in jih izvaja v skladu s pogodbo med Zvezo in sofinancerji.

3. Zveza si bo prizadevala, da bo čim bolj uspešno in kvalitetno izvajala program ohranjanje zdravja v hiški Kampa Terme Čatež.

4. Zveza bo obeležila slovesnost ob 30-letnice ZDVIS ter v ta namen zbirala ustrezno arhivsko gradivo v društvih vojnih invalidov, Arhivu Republike Slovenije, Narodno univerzitetni knjižnici. Sistemsko bo uredila arhiv zveze.

Svečano bo obeležila organiziranosti delovanja vojnih invalidov od leta 1919, 30. 9. 1945 in 19. 12. 1994.

5. Za NOB 1941–1945 so značilni tovarištvo, solidarnost, požrtvovalnost in človečnost. Slovenska partizanska saniteta je zgodovinski primer človekoljubnosti, zato si bo ZDVIS prizadevala, da ta vrednota in spomin na slovensko partizanstvo ne bosta ugasnila. Zato bo organizacijsko in finančno podpirala dejavnosti, ki so namenjene ohranjanju te vrednote in spomina na partizansko zdravstvo, kot je proslava na Vojskem v spomin na prenos ranjencev iz Gorenjske in Primorske preko Notranjske v Belo krajino.

3. NA ORGANIZACIJSKEM IN STATUTARNEM PODROČJU TER PODROČJU POSLOVANJA

1. Zveza bo v mandatu 2023–2027 pripravila analizo o organiziranosti in delovanju Zveze ter društev vojnih invalidov ter glede na upadanje števila članov in visoke starosti vojaških invalidov ocenila ustreznost organiziranost. Na podlagi analize bo pripravila ustrezne ukrepe ter skupaj z društvi poiskala optimalne rešitve.

2. Organi ZDVIS bodo društvom redno nudili strokovno pomoč. V ta namen bodo redno izvajali delovne obiske v društvih in nudili pomoč pri delovanju ter izvajanju programov. Organi Zveze bodo tudi izvedli pregled porabe javnih in lastnih finančnih sredstev, ki jih ZDVIS dodeljuje društvom vojnih invalidom za redno dejavnost in za naložbe;

3. Funkcionarji in delavci strokovne službe Zveze se bodo načrtno in kontinuirano usposabljali in izobraževali na področju izvajanja nalog.

4. Zveza bo posodobila svoje poslovanje tako, da bo čim več poslovanja v elektronski obliki.

5. Zveza bo poslovala kot dober gospodar.

4. SODELOVANJE Z INVALIDSKIMI, VETERANSKIMI, DOMOLJUBNIMI IN SORODNIMI ORGANIZACIJAMI V SLOVENIJI IN TUJINI

1. Zveza bo v mandatnem obdobju 2023–2027 aktivno sodelovala v Nacionalnem svetu invalidskih organizacij Slovenije. Prizadevala si bo, da bo NSIOS predstavnik vseh invalidskih organizacij ter za dvig ugleda Nacionalnega sveta v slovenski družbi. Sodelovala

bo tudi s posameznimi invalidskimi organizacijami. Posebno bo aktivno sodelovala pri urejanju zadev s področja vojnih invalidov z Zvezo društev civilnih invalidov vojn Slovenije in Združenjem vojnih invalidov in svojcev padlih 1991.

2. Zveza bo aktivno sodelovala v Socialni zbornici Slovenije, predvsem na področju varstva invalidov.

3. ZDVIS bo aktivno sodelovala v Koordinaciji domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije. Posebej bo sodelovala z Zvezo združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilne vojne Slovenije, Združenjem veteranov vojne za Slovenjo, Združenjem policijskih veteranskih društev Sever.

ZDVIS se bo skupaj z drugimi veteranskimi organizacijami aktivno vključila v priprave tistih prireditev, ki obeležujejo jubilejne dogodke polpretekle zgodovine. Posebej aktivno bo sodelovala pri prireditvah ob 80- obletnici konca druge svetovne vojne in ob Svetovnem dnevu miru.

4. ZDVIS bo sama ali preko skupnih predstavnikov aktivno sodelovala v organih in dejavnostih Svetovne federacije veteranov.

5. Zveza bo nadaljevala aktivno sodelovanje z združenji vojnih invalidov drugih držav.

6. Zveza bo nadaljevala aktivno sodelovanje z vojnimi invalidi v zamejstvu, z Zvezo vojnih invalidov NOV Trst in Zvezo koroških partizanov in prijateljev protifašističnega boja iz avstrijske Koroške.

5. UDEJANJENJE PROGRAMSKIH USMERITEV

Te programske usmeritve je sprejela 29. skupščina ZDVIS na svoji seji 28. 3. 2023. Programske usmeritve realizirajo organi Zveze in društva vojnih invalidov. V vsakoletnem programu dela se konkretizirajo naloge, ki so načelno opredeljene v teh programskih usmeritvah.

Ljubljana, 28. 3. 2023

Predsednik ZDVIS:
Janez Podržaj